

PLT / 8

PLT 8 / 2014

lapzárta 2014.12.31.

2014

LIVE-ART 'ZINE

„A ZÁRÁS OKA összetett, amiről majd egy átfogó beszámoló készül. Egerben a VÁROSVEZETÉS nem osztott lapot nekünk, az elmúlt két évben a TÚRT kategóriából a TILTOTT kategóriába kerültünk. KÖSZÖNJÜK NEKIK !!! részemről ez áll az okok listája élén. Emellett a Part egyesület, sem emberileg, sem szakmailag nem tudja tartani az elképzelt szintet, lendületet (nagyon fontos tudni, hogy mára ez 3 embert jelent velem együtt). Részemről teljesen érthető okokból csökkent az energia és lelkesedés a maradék egyesületben (nem fikázom!!!) A városi "művészeti" képzésben oktatók és résztvevők * is eltávolodtak, vagy soha nem is volt közük a jelenséghez(mint szakmabeliek. sőt néha még ellenünk is tettek, szintén köszi). Az anyagiakról nincs mit mesélni. Részemről, mint a Zsini vezetője... későbbiekben részletezném, hogyan jutottam erre a döntésre. Fontos tudni hogy hárman hoztuk meg ezt a döntést. Szerintem sokkal értelmesebb egy szép, közel 10 évre visszaemlékezni, mint megvárni hogy a városvezetés vagy mi egymást eltapossuk... és rossz szájízünk legyen. -ÖRÜLJÜNK ENNEK A TARTALMAS IDŐSZAKNAK !!!

SZERETNÉM MINDENKINEK MEGKÖSZÖNNI AKI RÉSZT VETT, TÁMOGATOTT ÉS SEGÍTETT MINKET. idéznék: " KÖSZÖNET A BOLDOG ÉVEKÉRT ! " - sok kiállításért, fesztiválokért, koncertekért.

Még nagyon fontos, hogy személy szerint nem szeretnék siránkozni, hogy kinek-minek a hibája ez az állapot, hanem a JÖVŐRE koncentrálni, hogyan lehet pl az artAlom jelenséget továbbvinni, vagy melyek azok a lehetőségek, amivel érdemes foglalkozni, energiát befektetni. „

Rudi

* nem az EKF Művészeti Karáról van szó

(Szilágyi Rudolf engedélyével)

- 2 „Bezár” az artAlom
- 4 Juhász R József – Santiago / Chile
- 5 Sülyi Diána : X. Élőművészeti Fesztivál , artAlom 10
- 11 Ekspanzió XXV+I Szentendre - Két kiragadott nap performanszai
- 14 Tsúszó Sándor Monoron - egy őspanormansz története
- 16 Sunday Afternoon Performance Party
- 23 Beate Linne – Szombathy Bálint performansza az acb Galériában
- 24 Pamut Otthonka elektrografikája

A címlapon : Roi Vaara

- csak szimpla leírás, és egy kis érzélem -

persze a vendégszövegek kivételek

a külön nem jelölt fotókat illetve cikkeket Dénes Imre készítette

PLT - Plateau - plató - fennsík - magassföld

Nem hegy és nem alföld. Egyik sem vagy épp mindkettő - köztes állapot. A tér kitárulkozása. Színpad. Leszállás és felemelkedés. Elrugaskodás. Pihenő. "Inneni-onnaniság¹"

Plateau live-art'zine :: Dénes Imre, +36 (06) 30 20 27 324 fax: 06 29 411 794
HU-2200 Monor, Váci M.u.34. mail: denes.imre@mail.datanet.hu
digitális plateau / letöltés : <http://www.plateau-zine.blogspot.hu>

¹ feL.L.

...../ 50

Juhász R. József 2013.12.01. Santiago, Chile

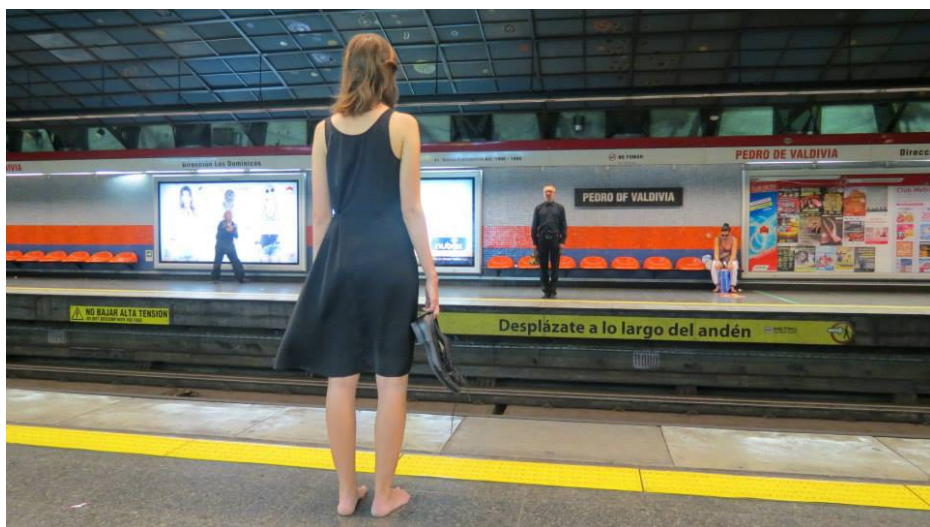
Festival Internacional connection > Europa

Jó egy évvel ezelőtt 2013. december 1-én Santiagóban **Rokkó** és segítője **Nastja Säde Rönkkö** meghatározó és szívszorító performanszt adott elő a városi metró egyik állomásán. Egymással szemben álltak a peronon, mezítláb, kezükben a szemben álló másik levetett cipőjét tartva. Köztük a két vágány (ahova a magas feszültség miatt amúgy sem lehet belépni), az időről időre befutó és nem egymás- de pont másfelé vivő metrókocsik, körülöttük utasok. A performerek csak állnak egymással szemben, a továbblépés eszköze a megközelíthetetlen / elérhetetlen másik kezében van.

Ez a pillanat állóképpé merevedik. Van feloldás? Eljuthatok hozzád? - hogy megadjam ami NEKED kell ?

(Rokkó elmesélte, hogy a performansznak elég hamar vége szakadt, ugyanis hirtelen biztonsági őrök jelentek meg és kivezeték őket. Kiderült ugyanis, hogy a metróban s itt ezen az állomáson is, az öngyilkosok - tettük elkövetése előtt - leveszik a cipőjüket !!! - a személyzet azt hitte ők is erre készülnek.)

DI

X. Élőművészeti fesztivál

Kis Zsinagóga Kortárs Kiállító Tér, Eger 2014.szeptember 22-24.

Sülyi Diána írása

Eljött a 10. artAlom élőművészeti fesztivál, nem tudok elvonatkoztatni az elmúlt évektől. Valami mindig is volt a levegőben, ami ott tartott engem és a közönség számából ítélve őket is, évről évre egyre többeket. A fesztivál történetét jelen esetben fontosnak tartom röviden részletezni. 2006-ban még Nyílt tér néven kezdődött minden, három alkalom követte még, aztán megszületett egy névváltás. A hely megmaradt, az egri Kis Zsinagóga minden évben otthont adott a rendezvénynek. Az első fesztivál, ahonnan kezdve követem az alakulásokat 2010-ben volt, három nap, több tucat előadó. Magával ragadó volt és azóta is maradandó emlékként viszem tovább. 2011-ben már részt vettem a szervezésben, s mint fellépő, ez egészen az ideig így ment. Nem tudom, hogy lehet-e ilyen leírni, de szenvedélyesen szerettem ezeket a hűvöskés őszi estéket, mindössze pár nap volt, nem több, de sokkal többet nyújtott, amit az ember elpakolhatott a kis fejében lévő szekrénybe és táplálkozhatott később belőle. Több fellépőnek visszatérő közönsége volt és ők maguk is szerettek visszatérni. A hely, az atmoszféra, a közönség, minden adott volt. Teljes és egész.

Ezeket a híreket már múlt időben kell, hogy közöljem. A fesztivál után a Part Egyesület, aki a Kis Zsinagóga Kortárs Kiállító Tér-ért felelt, visszaadta a városnak az épületet. Jelenleg felújítás alatt áll, sem az új vezetőségről, sem a hely használatáról nem derültek ki számunkra információk. Az okok, mint nagyon sok galéria esetében, az ellehetetlenített helyzet. Fájó búcsút vettünk a „mi” Kis Zsinagógánktól. A megszállottja voltam, ezért a mai napig „gyászolom”. Sokan örömmel gondolnak vissza, és nagyon sok jó ember fordult meg eme csodálatos falak között.

Nehéz a fellépésekről írni, hiszen a legtöbb performance-t előre tudtam, de idén is sokan okoztak meglepetést. Most pedig egy rövid kalauzolás és visszaemlékezést próbálok megfogalmazni azoknak, akik ott voltak és azoknak, akik nem lehettek ott.

3 nap, 17 fellépő. Órák és nem elvesztegetett másodpercek.

A hétfő, azaz első napot indította *Váradi Gábor*, első szereplése volt, mind nálunk mind a nagyvilágban. A zenei szekció indítójaként nyilván benne volt Luigi Russolo hasonulása, Luigi Russolo aki maga tervezett és hozott létre zajgeneráló eszközöket. Ebben egyeznek, Váradi Gábor Zoltán egy saját készítésű faunóval lépett fel, különböző hangokat, zajokat és effekteket szólaltatott meg hangszerével. Nyilván a technika adta lehetőség már sokkal szárnyalóbb, és rengeteg lehetőséget ad a műfajban. Az előadás plusz eleme pedig egy fa maszk volt, melyet a zenélés alatt végig a fején tartott. A maszk egy elem volt-e mely a performance részét képezte, vagy mint első előadóként szerényen arcát rejtegető lehetőség.

Hirtelen született *Singlár Kata* és *Szilágyi Rudolf* performansa melyben közreműködött *Jakab Ágnes*. Szemünk nem lát mást, csak egy kihelyezett ágyat erősen megvilágítva, had szenvedjen szegény. A csöndet Rudi léptei törik meg, kijön, leveszi épen maradt ruháit, a földre illeszti és lefekszik az ágyra. Gondolataimban ott cikázik, vajon nyitva vannak-e a szemei? De a másik szereplő megérkezésével már újra a helyszínre figyelek, Ági kijött, leült és elkezdett vért levenni a lecsupaszított testű embertől. Ági bevégezte dolgát. Újabb léptek hallatszódhatnak, hófehér ruhában, fűrtös, bozontos hajában fehér kendővel, remegő kezekkel Kata hozzá kezd. Hozzá kezd a rábízott feladathoz, masszíroz. Arc, mellkas, karok majd a hát, a csípő, a comb és olyan leírhatatlan érzés ejtett rabul, ami egyszerre akarta, hogy végignézzem, és hogy elbújva önmagamban elsírjam magam. Ott maradtam és a sírást választottam. Ott feküdt egy élő ember, akit vérben „fürdetnek” talán nyitott szemmel, talán csukottal. A combok után következett a vádli, majd a talp, ekkor már mindent magukkal ragadtak. Egyszer csak elmúlt, kimentek és vége lett. A közönség meg ott maradt a megtisztult, vérszaggal átítatott helységben. Lemosták, megmosták, begyúrták, bedörzsölték, elsimították, felpuhították, megerősítették, feltörték, megújították és regenerálták és szemünk nem látta, de a szeme csukva volt.

Artus = a Jelenségek művészete
„jel, jelzés, jelen, jelentés, jelenlét, jelentős, jelenet, jelenség”

Goda Gábor egyedül egy bőrrönddel, kiadja az utasításokat. Hangszer készül. Vajon mit lehet készíteni egy cérnaszálból és egy darab drót fogasból? Az előadást már láttam korábban, így tudtam mi fog következni, de a lelkes közönség ki ülve, ki állva csoportokba egyesülve készített szorgosan valamit, amit még ő maguk sem tudtak mi. Az a cérnaszál és a fogas összekötésre került. Ekkor *Goda Gábor*, azt mondta mindenki próbálja meg, hogy a cérnaszálat a fülükbe helyezik és megszólaltatják a vállfát. Az emberek hallottak valamit, nem értették. Mi is lehet ez a hang? Ami kívülről nem hallatszódik. Meghallották a saját belső hangjukat. Az előadó és a nézők közösen hozták létre. Megmutatott a közönségnek egy egészen különleges dolgot, amit csak a saját egyén tapasztalhatott meg.

A hangszer bennünk van, vagy mi magunk vagyunk a hangszerek?

Fellépett még a *3T* és a *Positive Noise Trio*.

A második napot *Nagyvári Csaba* indította, majd *Vályi Péter* happeningje követte és *Kettős Tamás* merész szövegei mentek közben.

Ekkor jött *Dénes Imre* ideje. Sötét volt, teljes homály, lelki sötétség. Imre megerősítette sejtésemet a halál volt köztünk. Legalábbis gondolatban megfordult a közönség között. Megütkezés, egy harc, melyet a hús és művirág jelképezet. Harcoltak az elképzelt tökéletes ideák és az elnehezített hamis álnok valóságok. Egy komplex, fejben tökéletesen kitalált előadásról nagyon nehéz írni. A kenyér egymáshoz csapása, majd elfűrészelése egy elmúlást szimbolizál. A kenyér, mint életszimbólum jelenik meg. A performance telis tele volt szimbólumokkal, mely előismerete nélkül a mű szinte értelmezhetetlen, csak az érzések és benyomások maradnak kapaszkodóként. Az ember csak részlegesen érzékel, nem lát át mindent, nem lát be, ezt jelképezte a fejlámpa, mely egyetlen fénypont volt a sötétségben. Imre elkalauzolt minket, elgondolkoztatott és szépséget közvetített.

A harmadik napon a *Makrohang* kezdett *Pándi Balázssal*.

Utána *Sülyi Diána* „Vakvezető út” című performance következett.

Sok nehézséget okozott, hogyan is írjak magamról. Ahogy elindultam, megszűnt bennem minden dilemma, vajon hányan ülnek a Kis Zsinagóga padlóján, mit mondanak, oda figyelnek-e. Az első tányér széttört, a lábam épp maradt. A kezemben egy élő dobogni már nem dobbanó, nem emberi, ahhoz jócskán hasonlatos szív. Az egy „sor” tányérjai törték meg a csendet, recsegték, ropogtak, lábamba fúródtak. A sor végén megváltam a „szívemtől”, a térbe helyeztem, ott hagytam örökre és nyugalomra helyeztem. Sértetlenül és épen kísértálmam a helyiségből. Ott maradt 47 üres fehér félig-törtött tányér. Én magam 57 másodpercet töltöttem a közönség előtt. A performance lezáró eseménye közönség nélkül ment végbe, a szív megnyugvó párját helyeztem el hasonló lelkületű kezekben.

Ezt követően *Baji Miklós Zoltán* azaz *BMZ*. Késve érkezett meg, az ő esetében olyan volt mintha valami vagy valaki talán nem akarta volna, hogy megérkezzen. Ahogy már megismertük *BMZ*-t megérkezett és elkezdte az általában igen hosszú előkészületeit. Segítői voltak felesége *Timkó Szabina* és *Vágó Szabolcs*, két oldalt álltak egy pajzsot tartva maguk előtt végig az akciósorozat alatt. Miki elmesélt egy történetet, ami a múltban történt vele és édesapja nyughatatlan itt maradt darabjáról. Édesapja nem tudott távozni a túlvilágba és többször megjelent és a reflektált helyzet kialakulásakor is megjelent Mikinek és megsérült favágás közben a szeme, kórház és sok orvosi vizsgálat követte. Elkezdte a folyamatot, nagy erő kifejtéssel és mágikus erővel elkezdte szétaprítani a fát, ami szemében sérülést okozott. A megszokott sámánizmust és túlvilági erőket tárta fel előttünk. Többször láttuk már tőle a falaink között, hogy másokon segít, most önmagán próbált segíteni. Azt hiszem nem teljes sikerrel, *BMZ* abbahagyta a folyamatot, de a procedúrás megérkezés nem volt segítség, nem tudott talán felkészülni, de lehet nincs igazam és *BMZ*-nek sikerült elérnie, amit el szeretett volna, az előadásával.

Góbi Rita és *Szilágyi Rudolf* „Utolsó tánc” című első közös előadása. A tér közepén helyezték el az embereket, Rudi a szélén áll és a rengeteg technikai kutyából zenét csinál. Rita kilép a közönség közé, hol interakcióba lép velük, hol csak elszalad

melléjük. Néhány ember megérintette, néhányan csak kitértek az útja elől. A közönség pár percig értetlenül nézte *Rita* táncolását, nem tudta mire vélni az esemény-sorozatokat. A táncolás egyszer csak abba maradt, a tömeg megállt és felfigyelt egy hangra, amely felszólította őket a testi-lelki karbantartásra. Ez volt az első és utolsó tánc egy az egyben.

2014.szeptember 22.-23.-24.

Eltelt ez a három nap is, ami lezárta a szeptember utolsó hetét. Természetesen, tudtam, hogy az utolsó és sokan sejtették is. Ekkor még reménykedtem és hittem abban, hogy csak belefáradt szavak ezek. Nem sokra rá már csak annyit mondtak nekem, ki kell pakolni. Felkutatva minden tőlem telhető lehetőséget, eljutva a kétségbeeséshez, a síráshoz, majd a csendes belenyugváshoz. Sosem voltam egyesületi tag, hivatalosan sosem volt közöm a dolgokhoz, én mindig azt éreztem részese voltam. Több fesztivál és kiállítás nem valósul meg az egri Kis Zsinagógában, de én szeretném külön kiemelni *Szilágyi Rudolf* munkáját. Kibírt, elbírt, kitartott, kiemelkedett és 10 gyönyörű évet hagyott az egri közönségnek. Optimista vagyok és hiszem, hogy létre tudnak még jönni ilyen rendezvények, talán ugyanezekkel az emberekkel, de más helyen. Kitérőn maradt 10 esztendő maradt hátra.

(Én magam pedig elnézést szeretnék kérni a túl személyes hangvétel miatt.)

Sülyi Diána

(A következő *PLT*-ben folytatjuk az *artAlom10* beszámolót.)

Várad Gábor (fotó: Lányi Zoltán)

Singlár Kata – Szilágyi Rudolf (fotó: Víg Lajos)

Goda Gábor (fotó: Lányi Zoltán)

Sülyi Diána (fotó: Lányi Zoltán)

Vályi Péter

Nagyvári Csaba

Ekszpanzió XXV+I / Szentendre - Két kiragadott nap performanszai

2014-ben az Ekszpanzió (kurátor Németh Péter Mikola) ösztönművészete "elfoglalta" a szentendrei MűvészetMalmot és június 7-től mintegy 2 hónapon át grandiózus kiállítással (Magyar Vadak a Vetésben), szimpóziumokkal, előadásokkal, koncertekkel, performanszokkal tartotta a frontot.

Az eseményfolyamban résztvevőket túl hosszú lenne itt felsorolni, vélhetően és reményeim szerint az idei évről is megjelenik egy Napút különszám, amely képes lesz majd komplex módon bemutatni ezt a mintegy két hónapot.

Jómagam 2 nap tudtam jelen lenni, június 7-én a megnyitáskor valamint június 20-án.

A megnyitó nap performansz eseménye **Csorba Simon** "Üsd a vasat amíg meleg" című munkája. Csorba Simon "élet-performanszában" a korábbi alkotási módok 2008-2013-ig szüneteltek. Ez a helyzet változott meg, oldódott fel 2013-ban, a performansz részben ennek illetve a köztes idő dokumentációjaként nemcsak megmutatott valamit de példát is adott egy hetven év feletti alkotó napi küzdelmeiről. A performansz során 2 videót vetítettek le. Az első költői filmetűdben Csorba egy fémlemezre emberi alakot üt, kovácsol. A vetítéssel párhuzamosan a szomszéd helységben kiállított Triceps éhségketrrece körül folyik a performansz másik síkja. A ketrecben ott a már kész, emberalakot ábrázoló fémlemez. Csorba segítője végig a hosszú videó alatt körbe-körbe fut a ketrec körül mintegy analógiájaként a bevezetőben említett erőltetett menetnek (Radnóti M.). A futás kezdetben biztos és erőteljes, idővel azonban látszanak a fáradtság jelei, a mozgás bizonytalan lesz, tétova, végül elesésben végződik, s az elesett ember zihálva levegő után kapkodva elmondja nekünk Radnóti Miklós „Erőltetett menet” című versét.

A felkínált párhuzamok az alkotói élet "erőltetett menete" / Radnóti halálos menetelése / Csorba futásban manifesztálódott akcionizmusa / a ketrec körüli "végtelen" futás / a ketrec s benne az ember / egy 70 évnél is idősebb művész aktivitása, hite, példája csupa olyan "hashtag" mellyel a kereső néző - számára is érvényes - találatot kaphat.

A második film az "inaktív" 5 évet dokumentálta (Sakk performansz trilógia I. rész "Bástya üti futót"). Ebben Csorba néhány sakkjátszmáját láthattuk.

Kovács István fehér ingben, drapp nadrágban mezítláb áll a nézők előtt. Vállán átvetve a mostanában általa használt lószerszám, hám. Lassan előrehajol, belül levő karját kiveszi a hevederből mely most a nyakán lóg. Óvatosan fölegyenesedik, úgy hogy a hám végül lecsúszik testén a földre. Még benne állva de erősen kihajolva hosszú pálcán (kinyitott collstok) fehér tollat lenget a nézők fölé. Kigombolja ingét és az eddig rejtetten szájában lévő lézermutatóval megcélozza a mellkasára erősített üveglapot. Ez csak "önmagába hajolva" sikerülhet, végül a piros pont ott remeg az üveglapon. Drótpántot tesz a fejére, a pántból hátulról a feje felett előreívelve másik dróthuzal fekete tollat tart, függeszt arca elé. A közönség előtt / között járkálva a fekete tollat végighúzza rajtuk. Majd hátradőlve leül egy székre, mellkasára fűrészpont önt, meggyújtja azt s a fekete tollat megpróbálja a lángba irányítani, ez végül sikerül és a toll elé. Ekkor feláll arcára fekete ördögmaszkot rajzol, majd egész fejét bekeni valami kencével. Deréktól lefelé fekete vászont teker magára (lásd még PLT 6 / artAlom 9) és egy nyeles ostorral csapkodni kezdi magát a szívénél. Egy bekapcsolt ventilátor fehérre szárítja a fejét borító kencét, néha pihéket fúj felé. Aztán előrehajol, szájából homok folyik kintartott tenyerébe. A nézők közé megy s a homokot tartva másik kezével kis kristályokat ad nekik. Amikor valaki kap egy kristályt a lézer piros fényével megvilágítja azt.

Kovács István

Június 20-án én performáltam ("Átmetszés"). Az egyszerűség kedvéért - ahogy már korábban is - 1-es szám 3.személyben írom le a történeteket.

Dénes egy huzalt feszített ki a terem két fala közt. Sötét van. Fekete ruhában áll a huzal egyik végénél. A fejét is fekete vászon borítja, csak homlokán ég egy erős fényű lámpa. Egy kenyeret tart a huzalon. Lassan elkezdi tolni a kenyeret megszólal egy hang és folyamatosan ezt ismétli:

"You shall hear nothing,

You shall see nothing

You shall think nothing

You shall be nothing"

Mire végig ér, a huzal kettévágja a kenyeret. Elhallgat a szöveg. Megáll, visszafordul, karjain világító lepkefűzér gyullad fel, a nézők felé tartja a két fél kenyeret. Majd azokat egymáshoz ütögetve körbejár a nézők között. A csendben csak a kenyerek tompa puffanása hallatszik.

Amikor körbeér lefekszik a földre. Hosszan kintartott hangon alapuló minimalista zene szólal meg (Phil Niblock), a fejlámpa kialszik, csak a kintart, kenyeret tartó karokon világítanak a pillangók. A fekvő test meg-megrándul, egyre ritkábban, egyre csökkenő intenzitással. Szól a kintartott hang. Aztán a test megnyugszik és végül a hang is behalkul a csendbe.

Az Ekszpanzió ideje alatt több performansz is volt még, sajnos azokról nem tudtam anyagot szerezni eddig, remélem majd sikerül és egy későbbi Plateau-ban leírhatom. Addig is bízzunk az említett Napút megjelenésében.

DI

Dénes Imre (fotó: Orlik Edit)

Tsúszó Sándor Monoron - egy őspanasz története

Az ősszel elhívtam régi ismerősömet a Leéh Ferit, hogy nézze át a gázkazánt, ha már muszáj, hát jól fussunk neki a télnek. A szerelés után mint szoktuk, egy kávéval jutalmaztuk meg magunkat. Beszélgettünk, egyszer csak meglátva képeimet a falon felkiáltott " Hát ezeket ki festette ?". Én festettem őket Ferikém mondtam. Nocsak te is művész vagy ? Nem is tudtam ... Hej-haj ! Aztán te szoktál-e virágot dugni a seggedbe? Nahát! ez meg hogy jön ide? - kérdeztem s abból amit Feri elmesélt különös történet kerekedett ki, a Monoron valaha is megesett első performansz története.

Feri apja, néhai Leéh Jóska, valamikor a 40-es években Ceglédre akart utazni.

Várta az állomáson a vonatot ami be is futott, ám valami miatt, talán a gőzmozdony vizet vételezhetett , szóval valami okból jó 2 óra várakozásra kényszerült.

Az utasok leszálltak, büfét kerestek, tétlenül ácsorogtak. Feri apjának - ahogy elmesélte - feltűnt egy finom úr aki magányosan és valahogy szomorúan állt, "külföldies" öltözetén látszott hosszú út közepette van*. Miközben ezt találgatta, az idegen is ránézett, tekintetük találkozott. Ekkor az úr enyhén elmosolyodott és így szólt: Mondja uram ön helybéli itt? Az igenlő válasza bemutatkozott : Csúszó Sándor vagyok (Feri így mondta cs-vel ahogy apjától hallotta), -örvendek Leéh József - beszédbe elegyedtek. Rövidre fogom, a beszélgetésből séta lett, az idegen akiről kiderült költő , megkérte újdonsült ismerősét mutatná-e meg neki Monort.

Így jutottak el a piacra.

(Itt jegyzem meg, szinte biztos hogy mindez szerdai vagy szombati napon történt, Monoron időtlen idők óta ezen a két napon van piac. Halottak napja közeledhetett mert az egész piac krizantém árusokkal volt tele - ilyenkor még az is ezt árulja aki egész évben virágnak közelébe sem megy.)

Fantasztikus látvány fogadta őket, az egész piac fehérlett a nagyfejű krizantémoktól, mást szinte látni sem lehetett. A köztük járó emberek látványa, ez a fehér ünnepélyesség, s hogy mindez a halállal valamiképp kapcsolatos, furcsa hangulatot teremtett.

Némán jártak a sorok közt.

Tudod Imikém- mondta Feri- apám úgy mesélte, olyan volt mint mikor egy filmről

hirtelen leveszik a hangot.

Aztán váratlan dolog történt. Az idegen vagyis Tsúszó megállt, elnézte piacot, arca feszültté vált és kicsit szomorkássá. Az egyik árustól vett egy szál krizantémot, arrébb ment, oda, ahol volt egy kis hely. Letörte a virág fejét úgy, hogy maradt azért egy kis rövid szára.

A letört hosszú szarát a szájába vette, nadrágját kicsit letolva lehajolt, a virág rövid kis tövét a fenekébe dugta, s így meghajolva a szájával tartott szárral mint egy hosszú ceruzával ezt írta a porba : DADA . Olyan volt a látvány mintha a virág az egész testén átment volna. Az egész jelenet pár másodpercig tartott. Aztán felegyenesedett, utánozhatatlan eleganciával felhúzta a nadrágját, - Menjünk barátom! Nehogy lekéssük a vonatot!

A jelenettől sóbálványá vált emberek szólni sem tudtak, ez az elegancia elnémította a készülődő s talán botránkozó szavakat.

Elindultak, az állomásig már nem sok szó esett.

Általszegez minket az elmúlás - mondta búcsúzóul Tsúszó Leéh Józsefnek.

Apám sokszor elmesélte nekem ezt a történetet, megdöbbenése egy életen át kitartott-fejezte be Feri. "Tudod fiam, nem nagyon értem én a művészeket, ezt sem értem mi volt, de valahogy mégis azt érzem, hogy igaz" - idézte még őt.

Feri elment, én pedig tudtam, hogy véletlen kincsre bukkantam. Az egész Tsúszó univerzumra ilyen véletlenek sorozataként vetődött fény s a gondos kutatás utóbb igazolta is azokat. Tsúszó sokoldalúsága eddig sem volt kétséges, íme itt erre egy újabb bizonyíték. És vajon mi derülhet még ki róla ?

Közreadta: Dénes Imre

* vélhetően a Párizs-Ungvár utazás egy állomása volt Monor

Kapcsolatos irodalom:

Legyél helyettem én, Tsúszó Sándor Emlékkönyv (Lilium Aurum Kiadó, 1992)

Szombathy Bálint : Dada-tsúszda, Töredékek Tsúszó Sándor életéből (Magyar Műhely Kiadó 2013)

**Sunday Afternoon Performance Party /
Vasárnap délutáni performansz parti**
2014.08.24. Kiscelli Múzeum Parkja

Azt hiszem Juhász R József azaz Rökkó látta meg a lehetőséget, hogy milyen jó helyszín ez a kis parkos minivölgy itt a Kiscelli Múzeum közvetlen szomszédságában. Az ötletet tett követte, szervezkedés, meghívások, végül augusztus 24-én vasárnap egyszer csak ott találtuk magunkat mi performerek: Beate Linne (D), Buday Enikő, Dénes Imre, Heike Pflingsten (D), Juhász R József (SK), Kovács István, Roi Vaara (F). A listából látszik, hogy a baráti találkozó azonnal nemzetközi jelleget is öltött, egy kicsit a nap is megállt az égen, nem is beszélve a kéműholdokról.

A döntés visszaigazolódott többszörösen, és a nap végén mindannyian úgy éreztük folytatásért kiált.

Sajnos a széleskörű meghirdetés ellenére nagyon kevés érdeklődő jött el (így vasárnap délután), ezért akik eljöttek megérdemlik, hogy a nevüket is kiírjam: Kürthy Tamás, Nagy J. András, Minovics Juju.

A délután leírása kicsit csapongó lesz, mert a performanszok részben párhuzamosan is zajlottak ... lazán mégis izgalmasan telt az idő.

Rökkó volt az első. Elegáns fehér ing-fekete öltönyben, csokornyakkendőben kezdte meg a teljesen elhanyagolt, szeméttel teleszórt valamikori tűzrakóhely megtisztítását. A több órás, fáradságos akció végén egy eszményi, tiszta tűzrakóhely lett a korábbi romhalmaz helyén, előbukkant az eredeti kőgyűrű is, mutatva, hogy egy performansz teljesen direkt módon is hasznos lehet. Rökkó még a környező padokat is megtisztította. Mire mindennel végzett kilenc vagy tíz nagy fekete zsák telt meg szeméttel.

Rökkónak időnként Roi Vaara és Kürthy Tamás is segített.

Még az előbbi akció ideje alatt kezdődött el Heike Pflingsten, Buday Enikő és Beate Linne performansza is.

Heike Pflingsten kék kislányruhát akasztott az egyik fára. Felmászott az ágak közé és különböző pózokat vett fel az ágakhoz simulva, ezeket a pózokat hosszan kitartva.

A fa szelíden, néha meghajolva tartotta a performert hol ezzel, hol azzal az ágával, időnként a kislányruha is helyet változtatott és számomra a jelenet az emlékezés csendes meditatív hangulatát árasztotta, egy valaha volt életkor és szimbiózis emlékét, amikor még olyan természetes volt fára mászni.

Beate Linne ezalatt a völgy egy pontján megterített egy asztalt, székeket hozott azután mindezeket időről időre áthelyezte máshová.

Buday Enikő ("Lost To The Outside") vászonnal burkolt dobozzal övezte fel derekát így járkált fel s alá.

A dobozhoz hajolva (mindannyian megtettük engedve kíváncsiságunknak és Enikő szemérmesen sejtelmes invitálásának) szóval a dobozból kaparászó hangokat lehetett hallani. Azután egy fára papírlapokat erősített a lapokra többször is a performansz címe volt ráírva. Odaállt a fához, maga elé is fehér papírt terített. Kabátjáról egy villa, egy hagyma és egy tubus lógott. A hasán lévő dobozra is ráírta a performansz címét, majd a fej vöröshagymát szájába vette és rágni kezdte. Hamarosan láthattuk ennek gyötrő hatásait. Közben a tubusból piros festékekkel bekente a dobozon lévő feliratot majd a dobozt felvágta. Több tucat tücsök* hullott le a papírlapra, mászott ki a szabadságba. Azután, a már könnyező performer a megrágott hagymát is a papírlapra köpte. Piros festékes kezével nyomot hagyott mindkét papíron (a földön és a fához hátrálva) és így ért véget a performansz.

* Enikő elmondta hogy ezek a tücsökök sosem voltak természetes környezetben, terráriumban élő hullók részére tenyésztették őket mesterségesen, tápláléknak.

Képzeld el egy égisz éró hengert, palástján spirálisan (mint egy menet) sűrűn lefutó csíkokkal. Állj középre és tekintetteddel kövesd a menet spirálisát fentről lefelé. **Roi Vaara** "So What" című performanszát talán így is lehetne modellezni.

Megállt a völgy egy pontján felnézett sokáig, majd lassan-lassan önmaga körül forogva tekintetével végigpásztázta a látható valóságot. Lassan, egyre lejjebb nézve szemlélődött míg végül eljutott önmagához, a pontot kezdte vizsgálni ahol állt, megnézte közléről, fülét odatartva hallgatódzott. Ekkor elment egy ásóért, az előbbi helyen mély lyukat ásott a földbe, fejét beledugta és lassú körbeforgással most a föld alatt folytatta a szemlélődést.

Azután visszatemette a lyukat, mindent szépen eligazított -- mintha ott sem lett volna.

Kovács István fehér fátolyfólia alá kuporodva kezdte performanszát. Lassan feláll, kibújik a fólia alól. A félmegtelen performer derekát földig érő fekete vászon övezi. Felsőteste, arca, feje fehérre festve. Sorszámzó bélyegzőt vesz elő, mellkasára pecsétel. Sokszor. A pecsételés helye kipirosodik. Egy nagyítólelencsével a maga elé tartott szelet kenyérré fókuszálja a nap sugarait. (már gyenge a délutáni nap, a kenyér nem ég meg mint az szándékolt lett volna).

Azután kerek lapot vesz elő szájával tartja, a lapra fűrészport önt. A fűrészpor a légzés ritmusában finom felhőkben száll tova míg csak - sokára - el nem fogy.

Kovács papírkoponyát vesz elő és szájával annak szájából finom fóliát kezd kihúzni, a kihúzott fóliát folyamatosan saját szájába "gyűri". Azután kézi permetezőt vesz kézbe, saját fejére irányítja és a víz által lemosott fehér festék alól egy szarvakat viselő (ördög?) maszk rajzolata bukkan elő. Szájából kihúzza a fóliát, arca elé teszi, a fólia az arca simul és a performer szájába beöblösödő, az arca rátapadó, azt csak sejtetni engedő fólia egy fuldokló ember képét mutatja, egy Pompejiben megkövesedett haláltusa arcát, de az is lehet, hogy egy démonná változó ember horrorarcát.

Dénes Imre "Átmetszés" című munkáját adta elő. Ismét fekete ruhában, fekete vászonnal beburkolt fejjel állt a nézők előtt.

A performansz az Ekszpanziós cikkben leírtaktól csak annyiban tért el (a helyszínre adaptálva), hogy a kenyér húzal általi átvágását kettéfűrészelés váltotta fel.

A katlant körbevevő fák közt, **Heike Pflingsten** tűnt fel egy "nyeles" rózsaszín pónin "lovagolva". Időnként megállt, mindannyiszor a póni nyertett s valami lovassági induló vagy westernfilm dallama csendült fel. Heike körbelovagolt minket, szólt a gépzene és a zöld lombok közül ránk sugárzott a póni rózsaszín sörénye.

Beate Linne és Roi Vaara velünk is közös performansza "Beer Bottle Descending Voice" meglepetés-hangverseny volt. Kezükben kukoricacsövet mikrofonként tartva felkonferálták a teendőket. Mindenki választhatott: a kikészített üveges sörök egyikét vagy egy gumi tehénfigurát - ezek voltak a hangszerek. A közös koncert a sörök kinyitásával kezdődött. Mindenki ismeri a hangot amit az üvegpalack ad ki ha laposan a szájára fújunk. A tehenekben síp volt, a „zenészek” lelkesen nyomkodták, a zenekar többi tagja ugyanilyen lelkesen itta a sört, fújta az üveget és ahogy fogyott az ital, úgy változott a palackok hangja is. Bőgték a tehenek, az üvegeket újabb és újabb kortyokkal folyamatosan újra kellett "hangolni" és átértük a performansz művészet és a kortárs zene találkozásának nagyszerű (és részemről sörízű) pillanatait.

Beate Linne egész délután zajló kék! vendégváró megterítése eddigre megtalálta végleges helyét. A kis katlan egyik végében állt az asztal, két székkal. A székeken kék párna, az asztalon tálca kék dobozos sörrel, palack borral, mellettük kék luftballon, széktámlán kék szatyor. Az egyik székláb alatt kék papír, ugyanígy kicsit odébb egy kő alatt is. Kis kék ülőke és egy csillagszórókkal teletűzdelt üszkös faoszlop várta még a vendégeket, kiket egy hosszú kék papírcsík vezetett ideig. Az egészet nagy körben a fák törzsén tekeredve hosszú papírcsík övezte, bokrok közt, dombra fel, dombról le. Ez a "kerítés" is kék színnel volt jelölve. Ekkor már sötét volt. Beate meggyújtotta a csillagszórókat aztán mindannyiunkat végigvezetett a fák közt tekeredő kék jelzés mentén. Ott botorkáltunk a sötétben meg-meg világítva a jelzést, hogy merre is kanyarog, Rökkó pedig egy kék gégecsövet forgatva afféle didgeridoo hangzással kísért minket. Azután visszaértünk az asztalhoz és Beate kibontotta a vendégváró bort.

DI

Juhász R József

Buday Enikő

Heike Pfingsten

Roi Vaara , Beate Linne

Kovács István

Roi Vaara

Beate Linne - Szombathy Bálint -- acb Galéria 2014.09.11.

Szombathy Bálint kiállítása nyílt ezen a napon az acb Galéria "fiók" kiállítási termében. Bálint és **Beate Linne** közös performansa volt maga a megnyitó.

Egymással szemben állnak, Bálint fekete ruhában míg Beate hófehérben, vörös körömcipőben. Bálint egy tából eteti Beate-t, fekete darabokat ad neki apránként amit az gondosan (és hangos ropogtatással) megrág, majd nyújtja fejét a következő darabért.

Ez a mozdulat, ez a finom odahajolás egyszerre volt gyermeki ugyanakkor kiszolgáltatott, vagy másakra utalt, másfelől nagyon intim, bensőséges szóval mindenképpen összetett és megragadó : az odahajoló fej, a nyitott száj, a gyengéden közelítő kéz - úgy voltam ezzel, ha itt végződik a performansz már akkor is kerek.

De nem itt végződött.

Egyszer csak elfogyott az adni való (aki látta már Beate Linne más munkáit kitalálhatta hogy ezek grafit/faszén darabok), Beate szembe fordult velünk, Bálint pecsételőt vett elő és három piros jelet pecsételt, egyet Beate homlokára egyet-egyét pedig a vállaira.

Ismét egymással szemben állnak. Beate lassan lehajol, ruhája alá nyúl, és öléből piros zsinórt vagy fonalat húz elő, Bálintnak adja, aki lassan hátrálva húzni kezdi. Már mintegy 4 méterre vannak egymástól, Bálint leguggol, kezében karikákba gyűlik a piros fonal, aminek egyszer csak a ruha alól előkerül a másik vége: egy kisautóhoz van kötve. A kisautót magához húzza, majd a zsinórral együtt kettejük között a földre teszi.

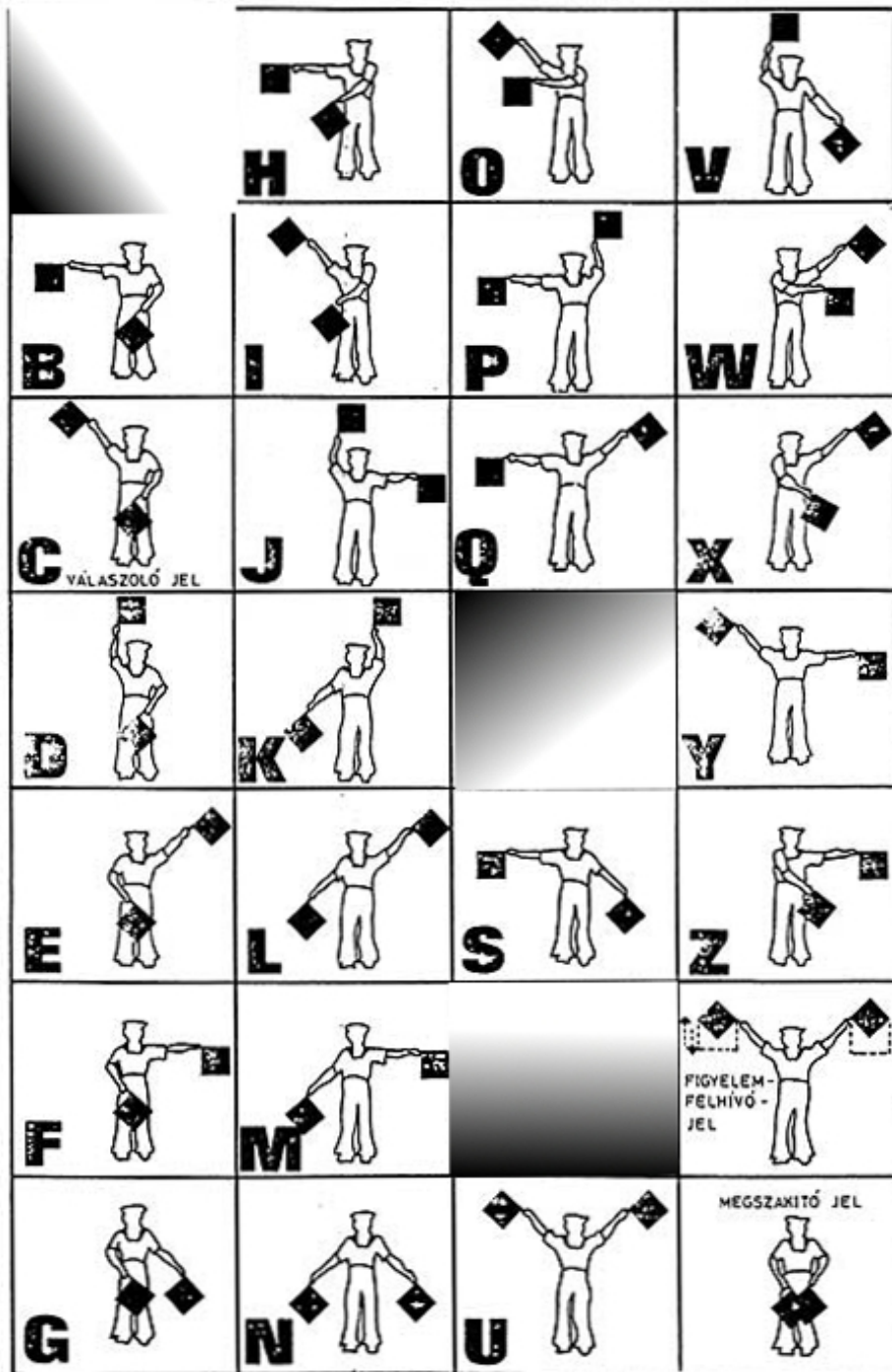
Várunk. Beate áll velünk szemben, néz minket, egyszer csak fekete massa kezd folyni a szájából. A sűrű fekete massa végigfolyik az ajkakon, le a fehér ruhán, végül a földre csöpög.

Igy ér véget a performansz melyben a pecsételéstől kezdődően zene is volt: Jason Donovan "Sealed With A Kiss" (dallam! szöveg!) című száma szólt végtelenítve.

Amikor egy performansznak ami beszippant vége lesz, ráadásul még el is kell jönni, kibillen a világ. S bár elégedett vagy, a hiány érzete mégis ott guggol a válladon, ilyenkor nincs mese ezt orvosolni kell. Két sarokkal odébb Kovács Istvánnal (együtt mentünk haza Monorra) egy-egy brutális kebabbal és hasonló falafellel helyrebillentettük a világegyetemet, s azután a vonat már olyan puhán szállt a síneken, hogy észre sem vettük.

DI

A következő szám várható megjelenése:
2015.június-július

© Dénes Imre
2014